

**Ανοικτή Επιστολή τῆς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια
προς τον Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη**

Ἐχουμε εἰσέλθει σε περίοδο βαθιάς κρίσης στο Κυπριακό. Αυτό οφείλεται στο ναυάγιο του Μοντ Πελεράν και του Κρανς Μοντανά.

Ἐχει επιχειρηθεῖ μια προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού – εγώ λέω τάχατες – χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία και με ακροβασίες τόσο από την τουρκική πλευρά, φαίνεται και από τη δική μας πλευρά. Ἐχουν δίκαιο αυτοί που λένε ὅτι πήγαμε σε αυτές τις συναντήσεις απροετοίμαστοι και με αλλοπρόσαλλους στόχους. Στη δική μου αντίληψη δεν έγινε ειλικρινῆς προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού από τη δική μας πλευρά. Νομίζω καθοδηγηθήκαμε ακόμα μια φορά από το δόγμα ἐπίρριψης ευθυνών, νοουμένου ὅτι εἶναι δεδομένη ἡ ἀδιαλλαξία της τουρκικής πλευράς.

Εἶναι και κάτι ἄλλο. Το μικρόβιο που προσβάλλει ὀρισμένους ὅποτε πλησιάζουν ἐκλογές. Ἡ ἴδια νόσος κτύπησε το 1992 και ὡδήγησε στον ἐνταφιασμό των ἰδεῶν Γκάλι, που ἔβγαλε τον Ντενκτάς από τη δύσκολη θέση, την ὥρα που ο τότε Γ.Γ. του ΟΗΕ τον ἔβαλε στη γωνιά. Ακολούθησε μια ἄγονη περίοδος μέτρων ἐμπιστοσύνης, την οποία διαδέχτηκαν προτάξεις, ἀμυντικά δόγματα, ἐνεργό ηφαιστειο και ἄλλοι παλληκαρισμοί. Αποτέλεσμα, ἡ ἐκτροπή του προβλήματος και το ψήφισμα ὅλα στο τραπέζι. Το 1998 ἐκλογές, S300, ἐπανεκλογή Κληρίδη, για να καταλήξουμε στο σχέδιο Ανάν, με ὅλα τα συνακόλουθα. Το Κυπριακό και οι ἀρχές ἐπίλυσής του θυσιάζονταν στο βωμό των σκοπιμοτήτων. Οι σκοπιμότητες, βρίσκονται συνεχῶς στην ἀτζέντα της ἴδιας παράταξης. Αυτῆς, που φρονῶ ὅτι και σήμερα, χάριν της ἐπανεκλογῆς θυσιάζει τις δυνατότητες ἐπίλυσης του Κυπριακού.

Δεν υπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Τουρκία συνεχίζει να εἶναι ἀδιάλλακτη και προωθεί δικούς της στόχους στο Κυπριακό. Στο παιχνίδι, ὅμως, ἐπίρριψης ευθυνών φαίνεται ὅτι ἐλίχτηκε καλύτερα από ἐμᾶς, κάλυψε τα νῶτα της και ὄντως βρέθηκε βήματα μπροστά. Αυτό μαρτυρεῖ ἡ δυσφορία των Ἠνωμένων Ἐθνῶν, που εἶναι ἐμφανῆς και φαίνεται ὅτι δεν στρέφεται ἀποκλειστικά προς την τουρκική πλευρά ἢ δεν στρέφεται καν προς την τουρκική πλευρά, ἀλλά δαχτυλοδείχνει μάλλον τη δική μας πλευρά. Ἡ συνωμοσιολογία που ἀναπτύχθηκε τον τελευταῖο καιρό, με ἐπίκεντρο τον Ἀντιπρόσωπο του Γενικοῦ Γραμματέα του ΟΗΕ στο Κυπριακό, Μπαρθ Ἐιντε, δεν κάλυψε και δεν καλύπτει τα λάθη και τις παραλείψεις, τα σκαμπανεβάσματα, τις παλινδρομήσεις και τα παίζω και ξεπαίζω της δικῆς μας πλευράς.

Ο Τσαβούσογλου καλύφθηκε σύμφωνα με τα πρακτικά ἀκόμα και της δικῆς μας πλευράς, με τη θέση «ξέρει ο Γενικός Γραμματέας». Τι ὑπονοεῖται ὅτι ξέρει ο Γενικός Γραμματέας; Θα δώσω μιαν ἀυθαίρετη δική μου ἐρμηνεία. Πιστεύω ὅτι ο

Τσαβούσογλου διαβεβαίωσε τον Γενικό Γραμματέα, ότι η Τουρκία δέχεται την ακύρωση των εγγυήσεων όπως τη γνωρίζαμε, καθώς και το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης. Ζήτησε 15 χρόνια ισχύος της παραμονής 650 Τούρκων στρατιωτών και 950 Ελλαδιτών, δηλαδή αυτά που προβλέπονται στη συνθήκη Συμμαχίας και αναθεώρηση – όχι ακύρωση – σε 15 χρόνια. Αυτό ηχεί απαράδεκτο στα αυτιά μας. Και είναι.

Το ερώτημα, όμως, είναι το εξής: Δεν θα μπορούσαμε να διαπραγματευτούμε αλλαγή ή διαφοροποίηση αυτής της θέσης της Τουρκίας, ώστε μετά από ένα χρονικό διάστημα, το οποίο θα εκαθορίζετο μέσα από τις συνομιλίες και με τη βοήθεια το Γενικού Γραμματέα, ακύρωση της παρουσίας των όποιων στρατευμάτων; Ζητήσαμε όντως εμείς «μηδέν στρατό, μηδέν εγγυήσεις», όπως ισχυρίζεται η τουρκική πλευρά; Το μηδέν εγγυήσεις είναι κατανοητό. Το μηδέν στρατό όμως από την πρώτη στιγμή, χωρίς μια ρήτρα αποχώρησης και των αποσπασμάτων που προβλέπονται από τη συνθήκη Συμμαχίας, σε κάποιο χρονικό διάστημα που θα συμφωνηθεί, είναι τραβηγμένο από τα μαλλιά. Αν είναι έτσι τα πράγματα, όντως συμπεριφερόμαστε ως και τα στρατεύματα μας να ευρίσκονται στα κράσπεδα της Κωνσταντινούπολης και της Άγκυρας και είναι έτοιμα να εφορμήσουν και να τις καταλάβουν. Θεωρώ ότι αυτό έδωσε τη δυνατότητα στον Τσαβούσογλου να στρεψοδικήσει, λέγοντας στον Γενικό Γραμματέα ότι δεν του είπε κάτι τέτοιο και να ισχυρίζεται ότι βρίσκεται μερικά βήματα μπροστά.

Θα 'λέγε κανένας πως αν η ευθύνη βαρύνει αποκλειστικά την Τουρκία και την αδιαλλαξία της, την ίδια ώρα ή και την επόμενη ο Γενικός Γραμματέας θα έπρεπε να πάρει ευθέως θέση καταδίκης της συμπεριφοράς Τσαβούσογλου. Γιατί δεν το έπραξε; Μήπως ξεγελάστηκε από τον Έϊντε; Ότι και να λέει ο Έϊντε και ότι και να λέμε εμείς, ο Γενικός Γραμματέας ήταν παρών και είχε ίδια αντίληψη.

Σύμφωνα με δικές μου αξιόπιστες πηγές τόσο η Μογκερίνι, όσο και υψηλά ιστάμενοι εκπρόσωποι των Ηνωμένων Εθνών, ένα σκαλί κάτω από τον Γενικό Γραμματέα, είναι χολωμένοι μαζί μας.

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι τα πρακτικά που μας διαβάσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και τα οποία ετοίμασε ο φίλος Αντρέας Μαυρογιάννης, δεν έπαισαν τα Ηνωμένα Έθνη για το δίκιο μας. Ευτυχώς που ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είναι ένας ευέλικτος άνθρωπος με τις καλύτερες προθέσεις να βοηθήσει την Κύπρο, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, να λύσουν το πρόβλημα. Αυτό όμως δεν αρκεί. Συν Αθηνά και χείρα κίνει, έλεγαν οι πρόγονοι. Μου φαίνεται, εμένα προσωπικά τουλάχιστον, ότι κινήσαμε μεν τη χείρα, αλλά προς λανθασμένη κατεύθυνση.

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έχει προβεί σε υποχωρήσεις της δικής μας πλευράς, κατά πολλούς από τους παρευρισκόμενους, προσφέροντας την εκ περιτροπής προεδρία με κοινό ψηφοδέλτιο, θέλω να πιστεύω με διασταυρούμενη και σταθμισμένη ψήφο, θέτοντας αρκετούς όρους, αφού πρώτα δαιμονοποίησε την εκ περιτροπής προεδρία στα μάτια και στις συνειδήσεις των Ελληνοκυπρίων. Πρέπει τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου να κατανοήσουν ότι λύση του Κυπριακού χωρίς

την εκ περιτροπής προεδρία – και πρέπει να αγωνιστούμε ώστε αυτή να εφαρμοστεί στις σωστές διαστάσεις – δεν πρόκειται να υπάρξει.

Για εμένα είναι σαφές ότι η όλη διαδικασία στο Μοντ Πελεράν και στο Κρανς Μοντανά οδηγήθηκε σε ναυάγιο με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίνει στην Τουρκία τη δυνατότητα να αρχίσει την εφαρμογή του πλάνου Β' και μάλιστα ανενόχλητη. Αυτό που ετοιμάζεται να κάνει η Τουρκία τώρα, παραβιάζει τα Ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών 541 και 550, ακόμα μια φορά, αλλά χωρίς την άμεση αντίδραση των Ηνωμένων Εθνών και είναι να διερωτάται κανείς γιατί συμβαίνει αυτό. Φαίνεται ότι έχουμε και εμείς τα βρεγμένα μας. Έχει πείσει ο Ανδρέας Μαυρογιάννης στη διάρκεια της αποστολής του στα Ηνωμένα Έθνη, ή έφαγε κατσάδα; Πολύ φοβούμαι ότι είναι το δεύτερο. Βέβαια για τον Μαυρογιάννη ισχύει το «άνθρωπος πεμπάμενος με δέρνεται με σκοτώνεται».

Πώς αντιδρά η πλευρά μας στα νέα τετελεσμένα που είναι έτοιμη να εφαρμόσει η Τουρκία, πρώτα απ' όλα σε σχέση με την Αμμόχωστο και με αυτά που εφαρμόζει ως πρόλογο σε σχέση με τους Μαρωνίτες, καλώντας τους να επιστρέψουν στα μαρωνίτικα χωριά υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση;

Για λόγους ιστορίας θέλω να υπενθυμίσω το εξής, λέγοντας πρώτα ότι η αλαζονεία δεν ήταν ποτέ καλός σύμβουλος για εμάς και πληρώσαμε ακριβά τιμήματα. Το ΑΚΕΛ, το 1983 ένεκα των διασυνδέσεων του με τους Τουρκοκύπριους, αλλά και στο διεθνή χώρο, προειδοποίησε τον αείμνηστο πρόεδρο Σπύρο Κυπριανού ότι βρισκόμασταν στα πρόθυρα ανακήρυξης «κράτους» στα κατεχόμενα. Ο Σπύρος ένωθε τόση αυτοπεποίθηση και τόσο ισχυρός, που αγνόησε αυτές τις προειδοποιήσεις, λέγοντας ότι εκείνος ξέρει καλύτερα και ότι δεν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος. Αυτό το μεταφράζω ως αλαζονεία, που πληρώθηκε ακριβά. Η όλη συμπεριφορά των κυβερνήσεων σήμερα προσομοιάζει με τη συμπεριφορά του τότε Προέδρου.

Κατανοούμε ότι βρισκόμαστε ένα βήμα πριν από την οριστική διχοτόμηση ή και προσάρτηση των κατεχομένων στην Τουρκία; Αντί να καταρτιστεί ένα πρόγραμμα αποτροπής τέτοιων εξελίξεων, που βρίσκονται μπροστά μας, οι κυβερνήτες συμπεριφέρονται ως να μην συμβαίνει τίποτα και δίνουν το μήνυμα ότι «Γιάννης κερνά Γιάννης πίνει». Πέραν όμως από τον Γιάννη, είναι και η κατοχική δύναμη και παραπέρα τα Ηνωμένα Έθνη με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα Γκουντέρες. Είναι και η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία κουνά μεν κάποτε το δάχτυλο της στον Ερντογάν και την ίδια ώρα του κλείνει το ένα μάτι.

Φοβάμαι πάρα πολύ ότι επαναλαμβάνεται ένα πολύ κακό και καταστροφικό σενάριο για την Κύπρο. Ένα σενάριο όμοιο με εκείνο του 1992 και του ενταφιασμού των ιδεών Γκάλι, που μας στοίχισε πολύ ακριβά και οδήγησε στις παλινδρομήσεις, (μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ενεργό ηφαιστειο, αμυντικό δόγμα, μέχρι το '98 S300) που μας οδήγησαν όλα αυτά στο Σχέδιο Ανάν, με τη συγκατάθεση όλων.

Εδώ θέλω να σημειώσω ότι η ιστορία του Κυπριακού δεν έχει αφετηρία τα τελευταία 9 χρόνια, όπως ισχυρίζονται ορισμένοι. Και αυτό είμαι έτοιμος να το τεκμηριώσω με επιχειρήματα, και όχι με αφορισμούς.

Λυπάμαι να παρατηρήσω ότι μπροστά στις εξελίξεις η κυβέρνησή μας δείχνει πανικόβλητη. Δεν εξηγούνται αλλιώς οι αλλοπρόσαλλες δηλώσεις παραγόντων της κυβέρνησής, καθώς και τοποθετήσεις του τύπου θα προετοιμαστούμε να αντιμετωπίσουμε τις εξελίξεις. Θα έπρεπε ήδη να έχουμε σχέδιο αντιμετώπισης νέων τετελεσμένων. Την ίδια ώρα τόσο ο Πρόεδρος, όσο και τα μέλη της κυβέρνησης που χειρίζονται το Κυπριακό, πρέπει να απευθύνουν σαφή μηνύματα ετοιμότητας επανέναρξης των διαπραγματεύσεων με καλή θέληση. Με αυτό τον τρόπο θα απευθύνουμε μηνύματα και θα προλάβουμε νέα τετελεσμένα σε ότι αφορά στα δικαιώματα μας εξόρυξης και εμπορίας υδρογονανθράκων από την ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ορθά δηλώνει ο Υπουργός Εξωτερικών ότι η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων θα επιφέρει έσοδα μέρος των οποίων θα διατεθούν υπέρ των Τουρκοκυπρίων. Αυτό, βέβαια, με την προϋπόθεση επίλυσης του Κυπριακού, κάτι που δεν είναι καινούριο, είναι συμφωνημένο και εμπεριέχεται σε συγκλίσεις.

Οι όποιες πρωτοβουλίες θα αναληφθούν πρέπει να είναι ελεύθερες σκοπιμοτήτων και να πείθουν ότι πρώτοι εμείς επιθυμούμε και διαπνεόμαστε από καλή θέληση για επίλυση του Κυπριακού, αλλιώς είμαστε άξιοι της τύχης μας.